

Amikor Lázár sokadik napja várakozik a kastélykábam

„SÁRA MOSOLYA — 3.”

Hat mezei csokor — fele letört nyakú üvegben, fele fületlen korsóban —, kiitta maga alól a három napja töltött vizet. Előbb a vékony szárúak: a foganóttfű, varjúkőröm, majd a vastagabbak, a katáng, a csúnya harangvirág. Lehajoltak, szirmukat szórva kimúltak.

Lázár az ágyán hason. Elege van a várakozásból, és abból is, még értesítést sem kap, Sárája miért késik ennyit.

Éjszaka. Töklámpa bűdösít, ez is Sára kedvéért készült. Poha lábnál, faragott fatuskón, vállá és a fal között felhúzott Slávia, az ajtó előtt újságpapírra ragasztott kolbászkarikák. Az újság is leragasztva a linóleumhoz, buggyosan, akár egy hangszóró.

Lázár alszik. Nem alszik, szunyókál. Karjai teste mellé fektetve, arca bal fele a pléden, lába lelóg a heverőről, lábfeje beakasztva. Nem alszik mélyen, csak mint aki várja, azonnal aláöntik a forró.

A szűk előtérben csupasz villanykörte, csukott szemhéján átvilágít. Ha az ellenség a nyitott ajtón át hangtalanul rátörne, árnyát érezné. Puskatus a gyomorban, ha lenne rá idő. Ha jutna idő, háromszor, ötször meglendítené a fegyvert. Arc felé is: felsőajak és orr közé. Százszor-százszor hallotta a roppanó csontokat, amíg rettegett a kastélykabeli éjszakáktól, az orvtámadóktól. Feketébe öltözött, mint a sötét, jobbjá állandóan a zavarzaton, balja az irányzékon. Keményen, nem véletlen a harmincnégy japán fekvőtámasz este, az ötven reggel, futás előtt. Tizenhat és tizenkilenc között homloka izzadni kezd. Az első lezuhanó csöpp látán erejéhez mérten gyorsít.

A kastélyka a patakparton. A Lókos partján, ahol csak szűnyog jár, és ellensége a madár. És vendég: Sára. Aztán néha-néha visszajáró fekete golya landol a topolyák végénél, a mocsár első tocsogóinál, szemléli a kastélykát, lenéző fejbillentésekkel eltűri az öt becserkésző vénséges macska — Krajcig — közelségét. Krajcig ebből a távolságból nem ismeri fel a méretkülönbséget lehetőség és lehetőség között, és fekete golyát kíván ozsonnára. Krajcig kora fele Lázárénak, aki harminc, és így, korukat tekintve találhatnak alkalmat tévedésre.

A Nógrádra ragasztott kolbászok felől ideges kaparászás hallatszik.

Lázár lassan kinyitja szemét, s ezzel egyidejűleg bal kezével kitapintja a fegyvert, hasa alá húzza, majd tolja kifelé, hogy vállgödre táján elhelyezhesse. Nagyon óvatosan emeli fejét, hogy bemérje az újságon kolbászból lakmározó egeret, közben emeli, épp oly óvatossággal a Sláviát; az egér kegyelemre méltón törpe, „új tenyésztésed, Krajcig!” — gondolja Lázár düh nélkül, már megszokta, az irtás az ő feladata. A sarokhoz legközelebbi kárikát tépi a kicsi jószág, miközben apró lábaival erőlködve kapar, gyanúsat érez, inkább magával vinné a kolbászt árnyékosabb helyre, sok a fény jó étvágyához. Majd amikor félkörömnyi mocsingot sikerül kiszakítania, rajta bőr is, és menne is, de tanakodik is, érdemes-e ekkora zsákmánnyal már menekülnie, amikor annyi itt a zsákmánynak való — nyaka már pontosan ül a tüskén. Lázár figyelve a kitámasztásra (csövét el ne rántsa a kemény rugó miatt nehézkes ravasszal), tüzel. Az egér a romhányi kolbással szájában, helyben, mint a bűgőcsiga, pörögni kezd, majd golyóként fűrődik az előtérben felhalmozott, mosásra váró ingek, zoknik, törölközők dombjára. „Sáram, igazán megérkezhetnél, ki az isten mossa ki ezt a rengeteg göncöt?” — gondolja Lázár. — „Pörköltet főzhetnél a macskának az egerekből!” — gondolja Lázár, szája elfehéredik.

Krajcig a csattanást hallva, előbb bedugja fejét a szúnyogvisszatartó rongy mellett, majd bevonul. Farkát, fejét magasra tartva, háta egyenes, de mozdulataiban van a vadászó párdúcéból és a kiszolgálásra váró nőből is. Sárga szemeit Lázárra emeli: Hol az eredmény? vagy ha nincs eredmény, akkor minek zörög azzal a fegyverrel?! kérdezi a macska lépte. Élő egekre nem vadászik. Elunja. Lázár gyakran megfigyelte lyuk előtt ülve, ahol türelmesen várakozott rövid ideig, majd, mint aki megfélemedett dolgáról, álmosan elheveredett a kályha mellett.

Lázár nyögve lehangolódik a heverőről, szétrúgja a koszos ruhákat, az egér kipördül, nagy igyekezettel menekülne, de hibás az irány, most is csak körbe-körbe. Jobb külsővel neki-vágja a falnak. Krajcig ringatózva mellette terem, mancsát ráhelyezi és Lázárra néz, megdicséri-e. „Ügyes vagy, dög. Ügyes!” — morogja, leemeli a polcra a sőtartót, csipetnyit ujjá közé kanyarít, lehajol, megszózza a lefogott egeret. Krajcig fekete feje büszkén emelve, szájában finom fogással a szürke gombóc, kiindul, s már nem látja a ropogó dugójú üveget Lázár kezében, nem a mozduló ádámcsutkát, sem az erőlködést, amellyel lent tartani igyekezik a kortyot, ha már egyszer lenyelte.

Megigazítja a kolbászos újságot, egyenként újra leköpi a karikákat, amelyek így, a még nyelvén levő törköly ízétől étvágygerjesztőbbek, és illatosak a következő áldozat számára. Kupacba göndöríti a széttúrt ruhahalmot, megfordul, ágyra pillant.

Sára vörös szaténbugyogóban ül a fekete ágyterítőn, nem néz Lázárra, nem fordul felé: vékony ujjával, olivazöldre kent körmeivel világos szöszöket csipeget, bal tenyerébe gyűjti, miközben homlokát ráncolva, fejének egy-egy apró rántásával elugrasztja szeme elől hollófekeket tincseit. Gézszerű, áttetsző ingecskét visel a buggyos nadrágra kívül ráengedve; az ingecskén apró és ragyogó fekete gombok, mint a szén, szétnyitva végig, s a két meg-meglebbenő szár nyitáskor látni engedi szép-mellét, s a két kreol halom mértani közepére festett kis, ezüst háromszöget.

Sára vékonyka, alig észlelhető narancsszagot áraszt, mégis eltünteteti a helyiség szőrboroló törkölybűzét.

Lázár, amint első meglepetéséből, bódulatából kitalál, néhány bátor centimétert közelít, lehajol, hogy tisztelettel csókot leheljen a szobrászkéz készítette lábacskára, a lábfej és az ujjak találkozásának vidékére, azokra a láthatatlan apró szőröcskékre, amelyeknek párja, túl a lábon, alig azonosítható — szemérmesen; az ebből a közelségből érzett narancsillat fejbevé- gja, mintha ópiumpipát tartana sárga agyari közt.

A Sláviát letámasztja az ágy széléhez, két tenyerével, mély áhitattal lehajol a kopott szőnyegre, mint keletnek. Karja alatt a szőnyeg megcsúszik, s a fegyver tarkójára zuhan. Szitkozódva tápázkodik, a kicsi szekrény tetejéről maga mellé helyezi az üveget, majd a poharat is, amelyből kifűjta a muslincákat, tölt, iszik. Lefekszik, válla mellé dönti a Sláviát, javasol magának még egy kortyot, mert ez utóbbi távol sem volt olyan nehéz, mint a korábbi, sokkal simábban lecsúszott, nem undorodott annyira...

Hátára fordul. Balját a hideg csövön nyugtatja. Lassú egyesével számol perceken át, de az álom meg se közelíti. Kinyitja szemét, és az ágyak most a másik végén, bütykös, csúnya lábujjai fölött üldögél Sára. Szőke hajával játszik, át- és átfűzi tenyerén, felemeli, mint egy fátyolt, mint valami árvalányhajból fonott sátrat, majd elengedve hagyja lelibegni takarónak ráncatlan, pihés hasára, harmatosnak, érintetlennek látszó mellére — arany színű kendőnek. Sára fellép a súlyos, sokszögű szoborállványra, könnyedén, szinte röppenve, Lázár pislog, mintha álmodná ezt az egészet.

— Gyere — duruzsolja — gyere! — mondja halkán, tele kívánással, mintha nem is ő lenne a beszélő.

— Vigyázz, te! — Sára tréfál, hunyorít, még kancával álmodsz! — tündér ez! Tündér énekel a faforgácsok közül!

— Mióta vágyakozom utánad, hintácskám! — Lázár olyan édes, hogy amint az utolsó hang elhagyja torkát, összerázkódik, akár törköly után. Hasra fordul, karját feje alatt egy-

másra helyezi. Szeme behunyva. Mancsa ökölben, combjai összeszorítva. Lábfeje keményen. Foga meg csikorgásig.

„Sára mosolya, ó Sára mosolya... Sára a miénk... Sára olyan... Sára mosolya és a nagymosás... Sára teszi kötelességét... és Sára egyébként is, és egyébként is micsuda egy lotyó...

Mi nem bánt minket? Mi nem bántjuk magunkat.

Mi harap még? Szép Sára ragyogó foga. Sziszegünk. Figyelmeztetjük, vigyázzék, szándékoság ki ne derüljön, nehogy kutyaként végezze. És ezt kedvesen, tanárosan, hibát nem akarunk elkövetni, és haszna léssen belőle elkövetkezendő kapcsolataiban: *Kedves Sára, fogad ne legyen!* De öröm azért csak van, különösen amikor gyönyörű arcá gyönyörű két fele horpad, gyönyörű szeme hol csukva, ilyenkor is gyönyörű, hol nyitva, ilyenkor is gyönyörű, verdesnek azok a gyönyörű pillák, mint a pillangók, és nyög azon a gyönyörű hangján, szerelemmel, elégedetten, vagy ki tudja, így a favágó is, amikor egyedül fordítja a ledöntött fenyőt gallyazáskor...

gedetten, vagy ki tudja, így a favágó is, amikor egyedül fordítja a ledöntött fenyőt gallyazáskor...

Viszünk-e a hűség tiszteletére csukrétát? Nem. Nem vihetünk. A hűtlenség gyötrelmét élvezze más, mi nem ismerjük. *Miénk Sára mosolya.*

Sára mosolya virágcsokor, ó, illatoz.

Sára mosolya fénylik, nyelve hegye végigsöpör virágzirom ajakán, alsón, felsőn. Nézzük halovány, sárga bajuszkáját, mosolya ráncot vet arcára, összefogja kissé.

Nézzük Sára mosolyát abban a kevéske fényben, a kastélykában, a fölött az ágy fölött, abban a párás, dél-amerikai melegben, magasan fölöttünk ringva mérjük Sára mosolyát.

Nézzük hidegen, kíváncsian, a körülményektől megszabadulva Sára gyönyörű, vággyal teli, vibráló, gyöngyöző mosolyát.

Ajkát, amint nedvesen villózik, akár a világítótorony a Csendes-óceánban, Eridanus partjainál — a kevés fényben.

Ölelkezik pillantásunk. Csobogón, mint a patak: felnevet, térdelve a fekete takarón közelít bennünket; lábfejük-csontunk-combunk összezárva; Sára, a kígyó lassú, lágy helyezkedésével ér fölénk, bekerít, kicsike tenyerével mellünkre támaszkodik, gombóc bimbóinkra, ujjai mozdulnak néha, de csak lassú, csak játék. *Kiss, Kiss, Kiss* süvölti Yoko a nyomorult kis Hitachiba bújva, de most nem torz, mintha külön erre az éjszakára, erre a káprázatra, ehhez a Sárahoz készült volna Yoko, s a lemez.

Sára a tévedésben eldurvulva — félő — leszakítja fél mellünket, homlokáról fények csusszannak hasunkra, combja remegését combunk iszogatja, hiába ellenkező kívánság: ma aztán végignézzük, ma megkeressük a végét tiszta fejjel; mosolyában annyi a démon, nem álljuk meg: vele indulunk, irigyeljük őt...

Sára mosolya mélyről, valahol gyomrában születő sóhajokkal elnehezedik, forró mellével mellünkre dől, nyála nyakunkba ömöl; ebben a percben feltétlenül szükséges: éssen próbálunk maradni, nehogy megint harapjon Horára igyekvése közben, még szájában marad fél fülcimpánk, húzódunk, ügyeskedünk, nem látja, ilyenkor semmit nem lát, semmi köze hozzánk; mosolya őrült vicsgorgás, arca ördögi és földöntúli, benne semmi szép, közte semmi szép, és semmi szép; puszták istennőinek megsejtett, távolodó mosolya, fényes, ragyogó és utólréhetetlen.

Sára mosolya.

Lassan tisztul. Milliméterekre beosztva, vállunkat átkarolva párnára dől. Orrunkba liheg. Orrába lihegünk, csak ki ne nyissa még szemét, elég ez a vékonyka, parázsló rés, amelyen nem lát, hadd figyelhessük meg, hogyan érkezik földre a tündér, hogyan a fekete ágytakaróra, miként reagál a hájas, izzadt testre. Minden lépcsőfok megkülönböztethető, amelyekre ereszkedésben áttetsző sarkát lezökkenti; mosolya lassan-lassan visszanyer nappali bájából, de még nincs közünk hozzá; izma elveszíti feszségét, csontja lágyul, átér és betakar a jóllakott nősténypárduc puha bolyhával, omló húsával.

Nézzük, fogadjuk mosolyát, örömet, elégedettségét, a szép fényes mosolyt, az ernyed hasat, combot, amely mindenütt érinti hűlő, nyirkos bőrünket.”

Kint a holdvilágban felbőmböl a kutya. Lázár nem mozdul, hátha csak kóbor dögöt ijeszt el nagy hangjával. De nem tágit, nyomja haraggal.

Lázár feltérdel, kezébe veszi a Sláviát, aztán lerakja, helyette a szijas fogójú botot fűzi csuklójára: hátha fatolvajra dühöng.

Mielőtt elindulna, összegyűjti a Sárára várakozó kókadt csokrokat, s ahogy kilép, fűbe dobja. Köp egy keserűt, pálinkásat, keresi a kutyát, merre mondja. Majd felmászik a reflektorállványra, onnan les. Csúnya, döglött éjszaka a hold sápadt fénye ellenére, Isten csak szomorúságában készíti a hasonlót.

Pásztazza a kerítés vonalát; szűkíti a fényt, már alig kétméteres sugarú területeken araszol alapos lassúsággal, minden csillanást kétszer megfigyel. A farakások közének átvizsgálása után rátér a kerítésre derékszőgű ösvényre, amely már munkájának eredménye, ennek használatával gyorsabban éri el a városba vezető utat, mint a teherautók szántotta földúton. Vigyorg; milyen büntetés lehet a szúnyogok támadásában, hangyák közt a vizes fűben feküdni!

Lemászik, be a kastálykába, nyakába akasztja a kézi reflektort, majd az ütleg szíját letekeri a csuklójáról, helyette kézbe veszi a Sláviát, amely lényegesen hosszabb, s előnyösebben használható a nem kimondottan közelharcban. A pálinkásüveget az ágy mellé rejti, de mielőtt felállna hajoltából, javall egy kortyintást magának, megszavazza.

Utolsóként veszi kézbe a linóleumba szúrt gyilkot, pengéje matt a ritka használatból, egy ideje képtelen a szalonna elfogyasztására, nem tartja meg gyomra, hiába a szándék; konzerveket vásárol újabban, pedig leszerelése óta nem fanyalodott rá, a dobozokat Sára elefántcsont nyelvű kicsi bicskájával nyitja, annak nem árt, és nem is sajnálja. Az istenit minden rohadt nőnek, aki nem csinál paprikáskrumplit a szeretőjének, céklával! gondolja, s szája elfehéredik, milyen rosszul rendezett a földkerekek, morogja és félrehajtja ajtóból a rongyot, közben csodálkozva észleli: a kutya elhallgatott. „Csak nem csapták agyon a dögöt?” Kilép, fülel félve, a zajongást elkerülve a kastélyka oldalához lopakodik, kézi reflektorát nem kapcsolja be, elegendőnek tartja a holdat, s az égve felejtett állványost, bár az pillanatnyilag elvakítja, vörös és kék foltokon kívül semmit nem lát, de azért csak megy, nem állhat meg a világosság kellős közepén; a kutya hangjára ügyel, ha a dög végre megszólalna, akkor nincs félnivaló.

Ömlik homlokára a víz, félelme nem kevés, lecsapott rá: tán valamék Sára gazdáját ugatná? Ó, Isten, Istenkém!

„Ha legalább a törkölyt magammal hoztam volna...” De nem cipelte fegyverei hátrányára. Ha most nála lenne, leülhetne a fal alá a kispadra, ahonnan a szemközti, *dombi* Sára érkezett leste hónapokig, naponta meg: amíg könnybe nem lábadt szeme. Persze mindig sötétben érkezett, és soha nem hagyta ki a kérdést; *Minek jövök ide? Férjem kiontja a bélem, kiontja a béled...* „Ez tavalyi történet, mit keresne ezen az éjszakán?” — nyugtatta magát Lázár, mint a legszélő ház vihar előtt.

Árnyékban lopakodik, maga mögé, oldalra, szélső ellenre is ügyelve, mint a hiúz. Hallhatja szíve verését, amelyet máskor alig. Máskor nem is ver a szíve, nincs is neki. Ezt *síró* Sára verte fejéhez, büszkén, mintha nem is lopott volna Lázárnak misebort: *Ilyen gonosz férfi nincs is, téged nem anya szült.* Pedig csak unta ügyetlenségét. Pedig magyarázott Lázár mindenkinék türelmesen, de antitálentum, rajta is kifog, főként az absztinens, ha nem, úgy van remény.

Lassan halad. Olyan lassan, ha ebben a tempóban kívánná bejárni fahasábokkal teli birtokát, a hajnal kint köszöntené a harmatban. Érzy és szégyenkezik megfoghatatlan félelme miatt, gyorsít erre. Kézi reflektorát nem kapcsolja be, de igyekezettel deríti a sarat, főképpen azokra a területekre koncentrálni, amelyeket az állványos bevilágít. Emiatt aztán csak egy óra múlva jut a túlsó kerítéshez.

Kívül, a bokros-bozótosban mozgást lát, dörmögést hall. Megmered, lélegzetét visszafojtja, maga elé tartja a kést, vár, szája elfehéredik; „Most, most! Jöhettek, kutyák!”

A kerítés mellett kutató csörgés, szuszogás, néha morgás. Úgy vágat el tíz perc, ezalatt Lázár cipőtalpa is izzadni, reszketni kezd: „Sokan vannak, ez lázadás, ezek ki akarnak nyírni!” Hátában érzi a rönköket, igyekszik, de nem képes közelebb bújni a rakáshoz, belébújni meg főképpen. Már visszatérést latolgat a bázisra, hogy rendőrséget hívjon, amikor két rövid vakkantást, válaszul elnyújtott morgást hall az ól felől.

Tízszor meggondolva bekapcsolja mellén a reflektort, kitapogatja, mitől ez a hang. Kutyájának láncát pillantja meg, annak csillogását elsőként, majd a szemét. Fekete feltja fénylik az ól előtt. Hátán hatalmas sárga púp, most jobban megszemléli: a két kutya összeakaszkodva, hátulról. A sárga mellső lábai a feketéé mellett lógnak. Mintha felismerné a helyzetet, a kerítést pásztázza azokon a pontokon, ahol az imént mozgást észlelt. Kutyák végig. Öt, tíz, tizenöt. Kicsi korcs, fénylő szemű puli, kamasz agár. Egyenként megáll minden állaton. Azok nem moccannak, mintha nem is szemükbe világítana az erős fény.

Keményen fogja a Sláviát, megy a kutyálkodó kutyák felé, közben vakítja őket. „Na, na, kicsinyke dögöm, meg ne harapj — mondja — ezt választottad, vagy ő jött be?” Óvatosan lehajol, ballal lekapcsolja az örvet. Hátrál néhány lépést a kapu felé, kitárja. A fekete már lerázta magáról vendégét, és mint egy csikó, kecsesen, fejét magasra tartva kigalopozik a fény-sugárban, amely követi, amíg el nem tűnik a teherautók vágta gödrök árnyékában.

„No kanok, rajta!” — mondja hangosan Lázár. Minden fényt kikapcsol, előtte tölt a vízespohárba, lebirkózza, öklendezik, reszket, markába leheli a szagot, törköly-e még a törköly, majd hasára fekszik, bokáját, combját összezárja, karja feje alatt, szeme csukva — így imádkozik, Sára most ne, holnap jöjjön, és sötét van, csend, csak Krajcig, a vén macska dorombol egyet-egyed, amikor a kályha haldokló meleghulláma megsimitja.